

INFORMATIKA

EMELT SZINTŰ

GYAKORLATI VIZSGA

2014. május 13. 8:00

A gyakorlati vizsga időtartama: 240 perc

Beadott dokumentumok
Piszkozati pótlapok száma
Beadott fájlok száma

A beadott fájlok neve

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

A gyakorlati feladatsor megoldásához **240 perc** áll rendelkezésére.

A vizsgán **használható eszközök**: a vizsgázó számára kijelölt számítógép, papír, toll, ceruza, vonalzó, lepecsételt jegyzetlap.

A feladatlap belső oldalain és a jegyzetlapon készíthet **jegyzeteket**, ezeket a vizsga végén be kell adni, de tartalmukat nem fogják értékelni.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben megoldhatja**.

Felhívjuk a figyelmet a **gyakori** (10 percenkénti) mentésre, és feltétlenül javasoljuk a mentést minden esetben, mielőtt egy másik feladatba kezd.

Vizsgadolgozatát a feladatlapon található **azonosítóval megegyező** nevű **vizsgakönyvtárba** kell mentenie! Ellenőrizze, hogy a feladatlapon található kódossal megegyező nevű könyvtár elérhető-e, ha nem, még a vizsga elején jelezze a felügyelő tanárnak!

Munkáit a **vizsgakönyvtárába** mentse, és a vizsga végén **ellenőrizze**, hogy minden megoldás a megadott könyvtárban van-e, mert csak ezek értékelésére van lehetőség! Ellenőrizze, hogy a beadandó állományok olvashatók-e, mert a nem megnyitható állományok értékelése nem lehetséges!

Amennyiben az adatbázis-kezelés feladatát LibreOffice Base alkalmazásban oldja meg, a táblamódosító lekérdezéseket leíró SQL-parancsokat vagy a LibreOffice Base adatbázis-állomány részeként vagy pedig egy külön szövegállományban kell beadnia. Szövegfájl beadása esetén a szövegfájl neve egyértelműen utaljon a tartalmára (például *SQL-parancsok.txt*), valamint az állományban a parancs mellett szerepeltesse az előírt lekérdezésnevet!

A beadott program csak abban az esetben értékelhető, ha a vizsgázó létrehozta a választott programozási környezetnek megfelelő forrásállomány(okat) a vizsgakönyvtárában, és az tartalmazza a részfeladatok megoldásához tartozó forráskódot.

A forrásfájlokat a vizsgakönyvtárban találja.

Azon programok esetén, melyek nem támogatják a cm-es méretmegadást, az $1\text{ cm} = 40\text{ px}$ átváltást használhatja.

Javasoljuk, hogy a feladatokat először **olvassa végig**, utána egyenként oldja meg az egyes részfeladatokat!

Amennyiben számítógépével **műszaki probléma** van, jelezze a felügyelő tanárnak! A jelzés ténye és a megállapított hiba jegyzőkönyvezésre kerül. A kiesett idővel a vizsga ideje hosszabb lesz. Amennyiben a hiba mégsem számítógépes eredetű, a javító tanár értékeléskor köteles figyelembe venni a jegyzőkönyv esetleírását. (A rendszergazda nem segítheti a vizsgázót a dolgozat elkészítésében.)

A vizsga végén a feladatlap első oldalán Önnek fel kell tüntetnie a **vizsgakönyvtárban és alkönyvtáraiban található, Ön által előállított és beadott fájlok számát, illetve azok nevét**. A vizsga végeztével addig ne távozzon, amíg ezt meg nem tette, és a felügyelő tanárnak ezt be nem mutatta!

Kérjük, jelölje be, hogy mely operációs rendszeren dolgozik, és melyik programozási környezet használja!

Operációs rendszer: Windows Linux MacOS X

Programozási környezet:

- FreePascal
 - Lazarus
 - JAVA SE
 - GCC
 - Perl 5
 - Python
 - Visual Studio 2012 Express
 -
 -

1. Fékút

A gépjárművek biztonságos fékezését több emberi és műszaki tényező befolyásolja. A feladata az, hogy készítsen egy bemutatót, amellyel a fékezés hatékonyságát és az azt meghatározó feltételeket mutatja be!

A következő állományokat használja fel a bemutató elkészítéséhez: *fekszov.txt*, *auto.png* és *mintazat.png*!

1. Készítsen 4 diából álló bemutatót a minta és a leírás alapján! Munkáját mentse *fekut* néven a bemutatókészítő alapértelmezett formátumában!
2. A négyoldalas bemutatón a következő beállításokat végezze el:
 - a. A háttér legyen RGB (166, 166, 166) kódú szürke színű, a szöveg pedig fehér!
 - b. Használjon Arial (Nimbus Sans) betűtípust, a címekhez 34, a szöveghez és a felsorolások első szintjéhez 30 pontos, második szintjéhez 26 pontos betűméretet!
 - c. A címek legyenek balra igazítottak, és a minta szerinti tördelésükhez a szövegdobozok méretét a szükséges mértékben változtassa meg! A címek szövegdoboza alá – a szövegdoboz teljes szélességében – fekete színű vonalat helyezzen el, amelynek vastagsága 3–4 pont között legyen!
3. A diákok szövegét a minta alapján gépelje be, vagy az UTF-8 kódolású *fekszov.txt* fájlból másolja át!
4. Az első dia szövegénél ne legyen felsorolás! Betűstílusát állítsa félkövérre! A szöveg tördelését és igazítását a minta szerint állítsa be! Szűrjon be a szöveg alá két hullám alakzatot vagy két téglalapot, amely féknyomot szimbolizál! A szegély nélküli alakzatok 21×1 cm méretűek és vízszintesen középre igazítottak legyenek egymás alatt! Balról, a háttér szürkéjéből, jobbra feketébe átalakuló színátmenetes kitöltésük legyenek!
5. Az első diára illesszen be animációt úgy, hogy a két alakzat egyszerre automatikusan ússzon be balról jobbra az alapértelmezettben lassabban!
6. A második diáni felsorolásjelként a „~” szimbólum vagy a *jel.png* kép jelenjen meg!
7. A harmadik diáni a minta szerinti kétszintű felsorolást alakítsa ki az alapértelmezett felsorolásjelkkel! A Celsius-fokot alakítsa át „°C” alakúra! Illessze be a *mintazat.png* képet arányosan 4–5 cm közötti magasságúra állítva, és igazítsa a minta alapján úgy, hogy a szöveget ne takarja!
8. A negyedik diára a mintán látható rajzot készítse el!
 - a. A fékutat ábrázoló négy téglalap magassága 1–1 cm, szélességek pedig felülről lefelé 17, 20, 13 és 15 cm! A kitöltésük legyen fekete, és szegélyük ne legyen!
 - b. minden téglalap felett helyezzen el egy azonos hosszúságú, 0,2 cm vastagságú, jobbra mutató fekete nyilat! Állítsa be, hogy a téglalapok és a nyilak egymáshoz képest balra igazítottak legyenek!
 - c. A téglalapok előre kerekekkel ábrázoló köröket szűrjon, amelyek befoglaló téglalapja 1×1 cm legyen! A köröknek ne legyen kitöltésük, és a szegélyük fekete színnel 9 pont vastagságra állítsa! A körök igazítását állítsa be úgy, hogy pontosan egymás alatt és függőlegesen a megfelelő téglalapok mellett legyenek!

☐									
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

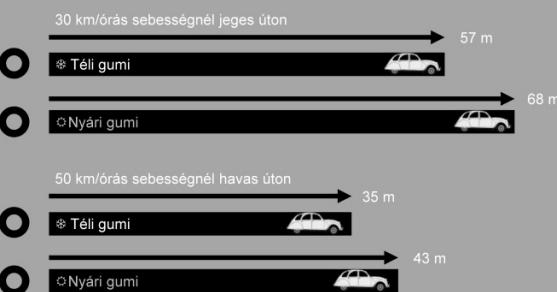
- d. Készítse el a dia címét, szövegét és az ábra feliratait a minta alapján! A cím kivételével a dia többi szövege 18 pontos betűméretű legyen! Az első és harmadik téglalapban fehér, a másodikban és a negyedikben világoszöld legyen a betűszín! A megfelelő feliratok elé helyezzen egy hópihét, illetve egy napot ábrázoló szimbólumot!
- e. A téglalapok jobb szélre szúrja be az *auto.png* képet úgy, hogy a téglalabpól ne lógjanak ki! Állítsa be, hogy az autók balról ússzanak be, kattintás nélkül, egymás után! A két felső autó lassabban jelenjen meg, mint a két alsó!

30 pont**Minta:****Fékút, féktávolság, reakcióidő****Féktávolság****=****a reakcióidő alatt megtett út****+****a fékezés kezdetétől a megállásig megtett út****1. dia****Miért hatékonyabb hidegen a téli gumi?**

- Anyag
 - 7 °C alatt a nyári gumiabroncsok anyaga megkeményedik és elveszítik tapadóképességüket
 - A téli gumiak alapanyaga hidegen is rugalmas marad és megőrzi tapadását
- Mintázat
- Bordák
 - A téli gumi sűrűbb bordázatú
 - Megbízható fékhatást és kipörögés nélküli indulást eredményez

3. dia**A reakcióidő függ a vezető állapotától**

- ~ életkor, egészségi állapot, fáradtság
- ~ vezetői gyakorlat
- ~ fiziológiai okok (pl. éhség, fejfájás stb.)
- ~ pszichológiai okok (pl. örööm, bánat stb.)
- ~ különleges hatás (pl. ijedtség, alkoholhatás, gyógyszerhatás)
- ~ felkészültség

2. dia**Fékutak különböző tapadású felületeken****4. dia****Forrás:**

<http://nol.hu/lap/kerekvilag/20121031-hidegleles>

2. Ünnepi dátumok

Minden évben számtalan eseményt, évfordulót ünnepelünk. Ezek egy részét adott hónap adott napjához kötjük, mint például a születésnapot, mások mozgó dátumú ünnepek, mint például az anyák napja. Ez a feladat a rögzített dátumú ünnepekkel foglalkozik.

A megoldás során vegye figyelembe a következőket:

- Segédszámításokat az R oszlopban, vagy attól jobbra végezhet.
- Amennyiben lehetséges, a megoldás során képletet, függvényt, hivatkozást használjon, hogy az alapadatok módosítása esetén is a kívánt eredményeket kapja.
- Ha egy részfeladatban fel akarja használni egy korábbi részfeladat eredményét, de azt nem sikerült teljesen megoldania, használja a megoldását úgy, ahogy van, vagy írja be a valószínűnek tartott adatokat! Így ugyanis pontokat kaphat erre a részfeladatra is.

1. Nyissa meg táblázatkezelő program segítségével a *napok.txt* tabulátorokkal tagolt, UTF-8 kódolású adatfájlt úgy, hogy az első érték az A1-es cellába kerüljön! Mentsse a táblázatot *unnepi* néven a táblázatkezelő alapértelmezett formátumában!
2. A B1-es cellában határozza meg az aktuális dátumot!
3. Az G1-es cellában határozza meg az aktuális évet, a H1:P1 tartományban pedig a következő kilenc évszámot számítsa ki!
4. A G2:P12 tartományban határozza meg az egyes ünnepek aktuális évi dátumát egy teljes tartományon belül hibamentesen másolható képlet segítségével! A megoldáshoz használja a D2:E12 tartományban szereplő hónap és nap értékeit!
5. A B2-es cellában határozza meg a B1-es cellában szereplő dátum után következő ünnep nevét!
6. A B3-as cellában határozza meg, hogy a B2-ben meghatározott ünnep hány nap múlva lesz! Például ha ma december 30. napja van, akkor szilveszter 1 nap múlva lesz.
7. A B4-es cellába jegyezze be egy ünnepnap megnevezését az F2:F12 tartományból, majd a B5-ös cellában határozza meg, hogy az aktuális naptól hány nap telik el addig! Például ha ma március 8. napja lenne, a nőnapig 0 nap telne el.
8. Az G16:P26 tartományban határozza meg, hogy az adott évben az adott ünnep a hét hányadik napjára esett!
9. A G28:P28 tartományban határozza meg, hogy az adott évben hány ünnepnap esik a hét első öt napjára (hétfő-péntek)!
10. Készítsen jelmagyarázat nélküli oszlopdiagramot, amely a G28:P28 tartományt ábrázolja az évszám függvényében! A diagram címe ez legyen: „Hétköznapra eső ünnepnapok száma”! A diagram bal felső sarkát az A6-os cellában helyezze el, szélessége biztosítsa az adatok olvashatoságát!

15 pont

Minta az Ünnepi dátumok feladathoz:

	A	B	C	D	E	F	G
1	Mai dátum	2013.02.03		hónap	nap	ünnep	2013
2	Következő ünnep	Nőnap			1	1	Újév
3	Hány nap műlva		33		3	8	Nőnap
4	Választott ünnep	Nőnap			3	15	1848-as forradalom
5	Hány nap műlva		33		5	1	A munka ünnepe
6					8	20	Államalapítás ünnepe
7					10	23	1956-os forradalom
8					11	1	Halottak napja
9					12	24	Szenteste
10					12	25	Karácsony első napja
11					12	26	Karácsony második napja
12					12	31	Szilveszter
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

Hétköznapra eső ünnepnapok száma

Év	Hét közötti ünnepnapok száma
2013	11
2014	8
2015	7
2016	5
2017	7
2018	11
2019	11
2020	7
2021	7
2022	4

ünnep
Újév 2
Nőnap 5
1848-as forradalom 5
A munka ünnepe 3
Államalapítás ünnepe 2

3. Slágerlista

A Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége a kiemelkedő eladási adatokat produkáló albumokat a kiadók által közölt adatok alapján nyilvántartja. Rendelkezésünkre áll a 2007 és 2011 közötti időszakból minden évben az első 100, legnagyobb példányszámban eladott album listája. Ennek segítségével válaszoljon az alábbi kérdésekre. Az *album.txt* állomány az albumok adatait, a *toplista.txt* a megadott időszakban elért helyezéseket és a kereskedelmi adatokat tartalmazza.

- Készítsen új adatbázist *slagerlista* néven! Importálja az adattáblákat az adatbázisba **album** és **toplista** néven! A txt-típusú adatállományok tabulátorokkal tagolt UTF-8 kódolásúak, és az első soruk tartalmazza a mezőneveket. A létrehozás során minden táblában állítsa be a megfelelő típusokat, és kulcsnak az arra alkalmas mezőt, illetve mezőket! A **toplista** táblában alakítson ki összetett kulcsot úgy, hogy feltételezheti azt, hogy a kiadó naptári éven belül nem változhat!

Táblák:

album (*id*, *eloado*, *cim*)

<i>id</i>	Az album azonosítója (szám), kulcs
<i>eloado</i>	Az előadó neve vagy nevei (szöveg)
	Nagyszámú előadó esetén a Válogatás, Filmzene, Gyermeklemez, Musical stb. jelölések közül az egyik.
<i>cim</i>	A címe (szöveg)

toplista (*albumid*, *helyezes*, *platinadb*, *ev*, *kiado*)

<i>albumid</i>	Az adott évi sikerlistán szereplő album azonosítója (szám)
<i>helyezes</i>	Az album adott évben elérte helyezése (szám)
<i>platinadb</i>	A kiemelkedő forgalom után az adott évben kapott platinalemez-díjak száma (szám)
<i>ev</i>	A 100-as listán szereplés éve (szám)
<i>kiado</i>	A kiadó neve (szöveg)

Készítse el a következő feladatok megoldását! Ügyeljen arra, hogy a megoldásban pontosan a kívánt mezők, kifejezések szerepeljenek, felesleges mezőt ne jelenítsen meg! A megoldásait a zárójelben lévő néven mentse el!

- Adja meg lekérdezés segítségével azoknak az albumoknak az előadói és a címeket, amelyek előadónévében vagy címében szerepel a „fekete” szó! (**2fekete**)
- Készítsen lekérdezést, amely meghatározza, hogy az egyes hanglemezkiadók hány olyan albumot adtak ki, amely az első 100-as lemezlistát tartalmazó adatbázisba bekerült! A lista a kiadványok száma szerint csökkenően jelenjen meg! (**3kiadolista**)
- A kiemelkedően kelendő albumokat világszerte arany- és platinalemezzel jutalmazzák. Adja meg lekérdezés segítségével azt az előadót (vagy műfaj jelölést), aki a legtöbb platinalemez-elismerést kapta az ötéves lemezadási eredményeiért! Az előadó nevét és a platinalemezek számát jelenítse meg! (**4sikeres**)
- Sorolja fel lekérdezés segítségével azokat az albumokat, amelyek legalább három évben szerepeltek az első 100-as lemezlistán! Az album előadójának nevét, címét és a listán szereplés éveinek számát jelenítse meg! (**5startos**)

6. Sorolja fel azoknak az albumoknak a címét és előadóját, amelyek az album címében tartalmazzák az előadójuk nevét! (**6nev****cimben**)
 7. Listázza ki lekérdezés segítségével, hogy „**Palya Bea**” albumainak kiadói mely más előadók albumait forgalmazzák! A listában „**Palya Bea**” ne szerepeljen, és minden név csak egyszer jelenjen meg! (**7palya**)
 8. Készítsen jelentést, amely kiadónként megadja az egyes előadók 100-as listán szereplő albumainak számát! A jelentés létrehozásához készítsen lekérdezést vagy ideiglenes táblát! A jelentést tartalmilag az alábbi minta szerint készítse el! Az oszlopszélességeket úgy állítsa be, hogy minden adat olvasható legyen! A jelentésfejben a „A TOP 100-as listán szereplő kiadók adatai” cím jelenjen meg! (**8stat**)

kiado	eloado	albumok száma
1G Records		
	Belga	1
Alexandra		
	Kiskalász Zenekar - Bartos Erika	2
	Omega	1
	Tankcsapda	2
BMC Records		

30 pont

Forrás:

<http://www.mahasz.hu/>

4. Céllövészet

A Sor Lövészegylet rendszeresen rendez versenyt az alábbi, igen egyszerű szabályokkal:

- A lövések leadására korlátozott idő áll rendelkezésre, ezért a versenyzők eltérő számú lövést adhatnak le.
- A lövéseket sorszámozott korongokra kell leadni.
- Találatnak számít, ha a korongot bárhol érinti a lövedék.
- A lövésekhez pontértéket rendelnek: amíg nem hibázik valaki, minden találata 20 pontot ér; de rontás esetén minden hiba 1 ponttal csökkenti – egészen nulláig – a későbbi lövésekkel szerezhető pontszámot. A lövés pontértéke nem lehet negatív.
- Az végez előrébb a versenyben, aki több pontot szerez. A holtversenyt nem döntik el, mindegyik versenyző ugyanolyan helyezéssel végez, tehát mindenki helyezése megegyezik a nála több pontot szerzett versenyzők számánál egygyel nagyobb számmal.

A *verseny.txt* állományban versenyzőnként feljegyeztük a lövések eredményét. A fájl első sorában a versenyzők száma ($2 \leq v \leq 100$) szerepel. A következő v sorban legfeljebb l ($4 \leq l \leq 40$) karakter található, egy versenyző lövéseinek sorozata. Egy lövést egy karakter ír le, a – karakter a sikertelen, a + karakter a sikeres lövést rögzíti.

Például:

```
5
+ - - +
- + - + + + -
- + - - + -
+ + - - -
- + + -
```

A példában a 4. sor azt mutatja, hogy a 3-as rajtszámú lövőnek a 2. és az 5. lövése talált, tehát a versenyző csak két korongot talált el. Mivel előre hibázott, az első találat 19 pontot ér, aztán a két újabb hiba miatt már csak 17 pontot jelentett a második találat. Tehát összesen 36 pontot szerzett. Az 5. sorban szereplő, 4-es rajtszámú versenyző ugyancsak 2 találattal 40 pontot szerzett.

Készítsen programot, amely a *verseny.txt* állomány adatait felhasználva az alábbi kérdésekre válaszol! A program forráskódját mentse *loves* néven! (A program megírásakor a felhasználó által megadott adatok helyességét, érvényességét nem kell ellenőriznie, feltételezheti, hogy a rendelkezésre álló adatok a leírtaknak megfelelnek.)

A képernyőre írást igénylő részfeladatok eredményének megjelenítése előtt írja a képernyőre a feladat sorszámat (például: 3. feladat:), az 5. feladat esetén pedig a részfeladat betűjelét is! Ha a felhasználótól kér be adatot, jelenítse meg a képernyőn, hogy milyen értéket vár! Az ékezetmentes kiírás is elfogadott.

1. Olvassa be a *verseny.txt* állományban található adatokat, és annak felhasználásával oldja meg a következő feladatokat!
2. Írja a képernyőre azon versenyzők rajtszámát, akiknek egymás után két (vagy több) lövése is talált! A versenyzők rajtszámát egy-egy szóközzel válassza el egymástól!
3. Írja a képernyőre, hogy melyik versenyző adta le a legtöbb lövést! Ha többen is ugyanannyi lövést adtak le, elegendő egyikük rajtszámát kiírni.

4. Készítsen függvényt *loertek* néven az alábbi algoritmus alapján! A függvény egy + és - jeleket tartalmazó, legfeljebb 40 hosszúságú karaktersorozathoz hozzárendeli a feladatban képviselt pontértékét. A függvény elkészítésekor az algoritmusban megadott változóneveket használja! Az elkészített függvényt a további feladatok megoldásánál használja fel! A függvény bemenő paramétere az egy játékos lövésein leíró karaktersorozat, értéke pedig az ahoz rendelt pontszám.

```
Függvény loertek(sor:karaktersorozat):egész szám  
    aktPont:=20  
    ertek:=0  
    Ciklus i:=1-től hossz(sor)-ig  
        Ha aktPont>0 és sor[i]=="-" akkor  
            aktPont:=aktPont-1  
        Különben  
            ertek:=ertek+aktPont  
        Elágazás vége  
    Ciklus vége  
    loertek:=ertek  
Függvény vége
```

5. Kérje be a felhasználótól egy versenyző sorszámát, majd írja ki, hogy:

- a. hányadik lövései találtak (az értékeket egymástól szóközzel válassza el!)
 - b. hánnyal mennyit talált el összesen
 - c. milyen hosszú volt a leghosszabb hibátlan lövés sorozata
 - d. hánnyal mennyit ért el!

Az eredmény megjelenítése előtt írja képernyőre a részfeladat betűjelét is!

6. Állítsa elő a *sorrend.txt* állományban a verseny végeredményét! A fájlban soronként tüntesse fel a versenyző helyezését, rajtszámát és pontszámát! A helyezés megadásakor a holtversenyt a bevezetőben megfogalmazott szabályok alapján az alábbi mintához hasonlóan kezelje! Az adatokat egy-egy tabulátorral (ASCII kódja a 9-es) válassza el egymástól! A lista legyen pontszám szerint csökkenő!

Például a feladat elején olvasható példa bemenet esetén a fájl tartalma:

1	2	73
2	4	40
3	1	38
3	5	38
5	3	36

Példa a szöveges kimenetek kialakításához:

2. feladat:
Az egymast kovetoen többször talalo versenyzok: 2 4 5
3. feladat:
A legtöbb lovest leadó versenyző rajtszama: 2
5. feladat:
Adjon meg egy rajtszamot! 2
5a. feladat: Célt érő lovesek: 2 4 5 6
5b. feladat: Az eltalált korongok száma: 4
5c. feladat: A leghosszabb hibatlan sorozat hossza: 3
5d. feladat: A versenyző pontszama: 73

45 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
Szövegszerkesztés, prezentáció, grafika, weblapkészítés 1. Fékút	30	
Táblázatkezelés 2. Ünnepi dátumok	15	
Adatbázis-kezelés 3. Slágerlista	30	
Algoritmizálás, adatmodellezés 4. Céllövészet	45	
A gyakorlati vizsgarész pontszáma	120	

 javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
Szövegszerkesztés, prezentáció, grafika, weblapkészítés		
Táblázatkezelés		
Adatbázis-kezelés		
Algoritmizálás, adatmodellezés		

 javító tanár

 jegyző

Dátum:

Dátum: